GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 207. *Mercurĭ 18 (30) Septemvre.* **1885.**

Braşovŭ, 17 (29) Septemvre 1885.

O scire mai nouă din Viena spune, că Sâmbătă séra a sosită acolo ministrulŭ-preşedinte românŭ Brătianu şi că Duminecă a avutŭ lungĭ convorbirĭ cu ministrulŭ de esterne Kalnoky, cu ministrulŭ de finance comunŭ de Kallay şi cu şefulŭ ambasadei române. Călĕtoria d-lui Brătianu imediatŭ după sosirea regelui Carolŭ în ţéră trebue sĕ surprindă, mai alesŭ în faţa importantelorŭ evenimente ce se desfăşură în peninsula balcanică.

Se înţelege, că este secretŭ şi va rĕmânea mai multŭ timpŭ secretŭ ceea ce a formatŭ obiectulŭ discusiunei între primulŭ ministru românŭ şi miniştrii Austro-Ungariei. Orĭ şi cine va pricepe însĕ, că în specialŭ pe noi Românii, pe cei din monarchiă nu mai puţinŭ ca pe cei din regatulŭ vecinŭ, trebue sĕ ne intereseze în mare mĕsură atitudinea guvernului românŭ faţă cu mişcarea slavă din peninsulă, căcĭ dela acéstă atitudine depinde resolvarea gravei cestiunĭ privitóre la rolulŭ, ce-lŭ va avea elementulŭ românŭ în mijloculŭ transformărilorŭ, la carĭ ne putemŭ aşteptá acum, după ce unirea Bulgarilorŭ a făcutŭ o spărtură aşa de mare în tractatulŭ dela Berlinŭ.

Auḍimŭ adeseorĭ accentuându-se dintr'o parte şi alta cu multŭ aplombŭ misiunea Românilorŭ d'a fi unŭ „elementŭ de ordine“ aci pentru monarchiă, aci pentru Orientŭ, aci pentru Europa întrégă. Décă numai acésta ar fi misiunea românismului, ca sĕ susţină ordinea pentru alţii, atuncĭ ar trebui sĕ admitemŭ că d. Brătinu se va fi dusŭ la Viena cu hotărîrea d'a îndupleca pe diplomaţii austriacĭ pentru vr'o intervenire în favórea susţinereei şi apĕrărei ordinei create în Orientŭ prin tractatulŭ dela Bealinŭ; amŭ puté crede chiar, că d. Brătianu oferă d-lui Kalnoky bunele servicii ale guvernului românŭ pentru restabilirea statului quo în Bulgaria.

Dar nicĭ unŭ omŭ cu mintea sănătósă nu va crede capabilŭ pe unŭ ministru românŭ, d'a face o asemenea politică, care ar fi identică cu riscarea proprielorŭ interese ale ţĕrii, pentru o ordine de lucrurĭ pe care nicĭ autorii ei nu mai vorŭ sĕ o respecteze şi sĕ-o susţină, o politică, care ar însemna a înnota în contra torentului. Din contră, ni se pare că misiunea oricărui guvernŭ românŭ în asemenĭ grave împrejurărĭ nu póte fi alta decâtŭ a veghia asupra intereselorŭ ţĕrii, ca sĕ nu sufere scădere, şi a profita de ori-ce momentŭ favorabilŭ spre a asigurá statului românŭ o posiţiune şi mai tare şi sigură.

Călĕtoria d-luĭ Brătianu la Viena nu ni-amŭ puté-o esplicá decâtŭ numai din acestŭ punctŭ de vedere. Ea ne aduce aminte, într'aceea de întâlnirile anteriore ale acestui bărbatŭ de statŭ românŭ cu miniştrii Bismarck şi Kalnoky, în urma cărora s'a proclamatŭ o apropiare a României de sfera alianţei austro-germane. De atuncĭ s'a observatŭ unŭ felŭ de procedere paralelă a României şi a Sêrbiei în sfera acestei alianţe, relaţiunile dintre guvernele ambelorŭ state fiindŭ cele mai intime, mai alesŭ după visita regelui Carolŭ la Belgrad.

Scimŭ că în urma revoluţiunei rumeliote regele Milan a mobilisatŭ armata sa şi că se pregătesce cu tótă seriositatea de a ocupá Sêrbia vechiă spre a se recompensá astfelŭ pentru mărirea Bulgariei. Aceste mĕsurĭ le iau Sêrbii spre a-şi asigura interesele de viaţă ale statului şi elementului lorŭ. Ce mĕsurĭ va luá la rêndulŭ sĕu România, în ce va consiste de aicĭ încolo acţiunea ei politică în sfera alianţei, în care se susţine că a întratŭ? Nu are óre România totŭ atâtea cause d'a se teme de-o prea mare întărire a elementului bulgarŭ? Nu este ameninţată mai multŭ séu mai puţinŭ prin uniunea bulgară şi posiţiunea statului românŭ la ţĕrmulŭ dreptŭ alŭ Dunărei? Scimŭ că nicĭ chiar miculŭ conflictŭ de graniţă dela Arab-Tabia încă nu s'a pututŭ aplana pân'acum în modŭ mulţămitorŭ şi nu va fi óre o înţelegere în privinţa acésta şi mai dificilă după ce Bulgaria va deveni mai puternică?

După a nóstră părere numai cestiunĭ de felulŭ acesta au pututŭ formá obiectulŭ discusiunei dintre d. ministru-preşedinte Brătianu şi ministrulŭ nostru de esterne în împrejurările de faţă.

Trebue sĕ recunóscemŭ că situaţiunea României este şi astăḍĭ destulŭ de dificilă şi se recere ca ómenii sĕi de statŭ, înainte de a face unŭ pasŭ decisivŭ, de trei orĭ sĕ cumpĕnéscă lucrulŭ ca nu cumva sĕ-lŭ facă greşitŭ, căcĭ ceea ce într'unŭ momentŭ se pierde nu se mai póte câştigá într'unŭ vécŭ.

Ca românismulŭ sĕ pótă fi şi rĕmânea unŭ elementŭ de ordine la porţile Orientului, trebue înainte de tóte sĕ i se dea garanţiile necesare esistenţei sale.

UNIREA BULGARILORŬ.

Pe câtŭ de liniştitŭ decurge în Bulgaria şi Rumelia faptulŭ unirii, pe atâtŭ de îngrijitóre suntŭ scirile ce sosescŭ din alte părţĭ ale peninsulei balcanice, şi cu greu ne vine a crede, că evenimentele din Bulgaria şi Rumelia vorŭ trece fără urmărĭ grave.

Telegrame datate 26 şi 27 Septemvre din Belgrad comunică următórele:

Opiniunea publică din Serbia urméză a nu admite întinderea Bulgariei fără ca Sêrbia sĕ obţiă órecare compensaţiune. Inţelegerea e deplină între Sêrbia, România şi Grecia în vederea unei acţiunĭ comune. Regele va lua comanda armatei. E probabilŭ că colonelulŭ Popovicĭ va fi numitŭ şefŭ alŭ statului majorŭ. Regele va pronunţa unŭ discursŭ la deschiderea Scupcinei. Studenţii universitarĭ din Belgrad au trimisŭ o deputaţiune la regele Milan rugându-lŭ a le permite sĕ între în armată ca voluntarĭ, fiind că cu toţii vorŭ sĕ se lupte pentru patriă şi rege. Ştirile din Macedonia semnaleazĭ o luptă între nizamĭ şi Arnăuţĭ la Barania. Mai multe sute de nizamĭ au fostŭ omorîţĭ. Câtŭ despre perderile Arnăuţilorŭ, ele arŭ fi considerabile. Unŭ corpŭ de miliţiă bulgarŭ, de 4 batalióne, a ocupatŭ graniţa sêrbéscă dealungulŭ oraşului Rajkov-Suvat până la Babin-Nos (cerculŭ Krajuievaţ).

Ḍiarele din România desmintŭ scirea, că între România, Sêrbia şi Grecia ar fi esistândŭ o înţelegere pentru o acţiune comună.

Cu data 26 şi 27 Septemvre se telegrafiază din Atena următórele:

Ministrulŭ marinei a ordonatŭ înarmarea tuturorŭ corăbiilorŭ. Trupele carĭ ţinŭ garnisóna în Peloponezŭ au primitŭ echipamentulŭ lorŭ de campaniă şi vorŭ fi îmbarcate pentru a pleca la graniţă. Se crede că mai multe case de bancă grecescĭ vorŭ înainta capitalurĭ, dacă acésta va fi de trebuinţă, pentru mobilisarea totală a armatei. Se urméză a se ţiné meetingurĭ, unde se votează resoluţiunĭ carĭ sfătuescŭ pe guvernŭ sĕ ia o atitudine energică. Regele a sositŭ. I s'a făcutŭ o primire entusiastă. O mulţime imensă strigândŭ ura prelungite şi „Trăiască Macedonia! Trăiască Creta! Trăiască Epirul! Trăiască Tracia! l'a însoţitŭ până la Palatŭ. Drapele macedoniane, epirote, cretene şi tracice precedau cortegiulŭ. Regele au apărutŭ în balconulŭ Palatului şi vorbindŭ mulţimei, a ḍisŭ că împrejurările actuale suntŭ cu totulŭ esceptionale şi cerŭ curagiu şi prudenţă, că marĭ sacrificii se vorŭ cere ţĕrii, dér că patriotismulŭ elenicŭ va şci sĕ le priméscă bucurosŭ, că poporulŭ trebue sĕ aibă încredere în patriotismulŭ Suveranului şi înţelepciunea guvernului sĕu. Aceste cuvinte din urmă ale Regelui au pricinuitŭ unŭ viu entusiasmŭ şi au fostŭ ŭ acoperite cu unŭ tunetŭ de aplause.

Din Filipopolŭ se telegrafiază cu data 27 Septemvre:

De când s'au rĕtrasŭ oficerii ruşĭ din armată bulgară, se observă o mică descurajare pe icĭ pe colo, cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ viţiile organisărei armatei bulgare esŭ merer la ivélă. Se simte mai cu sémă lipsa de oficerĭ superiorĭ şi de cavaleriă; tótă cavaleria bulgară se urcă de abia la 1,500 ómenĭ; dacă ar intra acum în Rumelia vr'o şése regimente de cavaleriă turcéscă, sprijinite de câte-va baterii călăreţe, armata bulgară ar fi într'o posiţiă fórte critică. Pentru a se întâmpina orĭ-ce primejdiă, se întărescŭ mereu tóte trecĕtorile dinspre Turcia. Bulgarii conteză multŭ atâtŭ pe slăbăciunea armatei otomane câtŭ şi pe o rĕscólă în Macedonia, Albania şi Creta, ceea-ce ar opera o diversiune însemnată a puterilorŭ turceştĭ.

Din Varna se telegrafiază dela 28 Septemvre:

Turcia nu voiesce sĕ păşéscă la o acţiune mai seriósă înainte d'a-şĭ aduna puterile. Cu cele 7000 ómenĭ din Adranopole şi cu garnisóna din Constantinopole nu se póte face mare lucru; s'a chematŭ un corpŭ de armată din Anatolia; primele regimente trebue sĕ soséscă aḍi s'au mâne în Constantinopole. Nu trebue uitatŭ apoi, că Turcii potŭ lesne organisa corpurĭ neregulate şi bande armate, carĭ vorŭ fi de unŭ mare ajutorŭ în casŭ de rĕscólă a poporaţiilorŭ din Macedonia şi Albania.

Din Sofia cu data 28 Septemvre se telegrafiază:

Ciocnirea dintre Albanezĭ şi Turcĭ la Barania pare a fi fostŭ fórte seriósă; se crede că perderile suntŭ multŭ mai marĭ de câtŭ s'au spusŭ la începutŭ. Perderile totale d'o parte şi de alta trebue sĕ se fi urcatŭ la aprópe 1,500. De altminterĭ pretutindenĭ se organiséză bande în Albania şi momentulŭ este apropiatŭ când o rĕscólă va isbucnĭ şi în acéstă provincià.

O telegramă dela 27 Septemvre din Lompalanca comunică:

Dela Vidinŭ şi Lompalanca până la Şistov locurile de debarcare oferă o priveliştĕ ca în cele mai seriose timpurĭ. Bĕtrênĭ, bărbaţĭ şi tinerĭ părăsescŭ familiele lorŭ şi se ducŭ ca voluntarĭ la graniţele Rumeliei. Părerea generală e, că orĭ-ce despărţire a Rumeliei de Bulgaria ar face sĕ curgă sânge. Atitudinea Austro-Ungariei deşteptă îngrijirĭ în Bulgarĭ.

Din Belgradŭ se telegrafézā cu data 27 Septemvre:

Din Djakovo vine scirea, că unŭ mare măcelŭ s'a făcutŭ acolo între Albanezĭ şi Turcĭ, din care causă paşa din Bitolia a întratŭ cu mai multŭ tabore de nizamĭ. La Skoplje s'au trimisŭ 200 de rĕniţĭ. In Novibazarŭ, Arnăuţii refusă a plăti nouĕle dărĭ; între ei şi nizamĭ a fostŭ o încăerare desperată. Nizamii au perdutŭ câteva sute de ómenĭ, dar şi Arnăuţii au avutŭ numĕroşĭ morţĭ şi rĕniţĭ. Valiulŭ din Cossovo s'a întâlnitŭ în Taslicze cu unŭ oficerŭ superiorŭ austriacŭ, cu care a conferitŭ mai multŭ timpŭ.

„Agenţia Havas“ anunţă din Petersburg, că tóte puterile au primitŭ propunerea Rusiei d'a se întruni în Constantinopole o conferinţă.

După cum se telegraféză din Constantinopolŭ, rechiămarea oficerilorŭ ruşĭ din Bulgaria

s'ar fi pricinuitŭ în urma limbagiului energicŭ alŭ prinţului Bismarck către ambasadorulŭ rusŭ.

Ḑiarulŭ rusŭ „Nord," care apare în Bruxela şi e inspiratŭ de oficiulŭ de esterne rusescŭ, într'o scrisóre din Petersburg dă interesante amĕrunte despre atitudinea Rusiei în afacerea Rumeliei. **Ţarulŭ va fi silitŭ sĕ cedeze opiniunei publice ruse şi sĕ încépă rĕsboiu cu Turcia**, dacă acésta va încerca sĕ desunéscă Rumelia de Bulgaria prin puterea armelorŭ. Rusia vrea pace, dar **nu póte sacrifica interesele Slavilorŭ în peninsula balcanică.**

Din Viena se telegrafiază cu data 27 Septemvre.

Preşedintele consiliului românŭ şi ministru de interne Brătianu a sosistŭ Sâmbătă séra aci din Bucurescĭ şi a conferitŭ aḑĭ cu ministrulŭ Kalnoky, cu ministrulŭ comunŭ de finanţe Kallay şi cu şefulŭ ambasadei române.

Ḑiarele din România spunŭ, că batalionulŭ 4 de vênătorĭ şi regimentulŭ 5 de linia au primitŭ ordinŭ sĕ plece în Dobrogea, ér corpulŭ III de armată sĕ se concentreze.

ESPULSAREA ARDELENILORU.

Cetimŭ în „Românulŭ" dela 15 Septemvre:

Comitetulŭ din Iaşĭ s'a întrunitŭ Marţĭ séra la d. G. Mârzescu. »Lupta« spune că s'a avisatŭ mai ântêiu la mijlócele cele mai urgente de a se strînge banĭ pentru a veni în ajutorulŭ espulsaţilorŭ, cărora li se vorŭ trimite banĭ prin comitetulŭ din Bucurescĭ, instituitŭ în acelaşĭ scopŭ.

S'a discutatŭ de asemenea legea de espulsiune din 1881 şi usulŭ nelegalŭ pe care guvernulŭ îlŭ face. S'a luatŭ otărîrea a se întreprinde o campania pentru abrogarea acelei legĭ. Unŭ deputatŭ şi unŭ senatorŭ independentŭ vorŭ face acéstă propunere imediatŭ după deschiderea Parlamentului

Cu ocasiunea discuţiunei legii de espulsiune s'a convenitŭ că ar fi unŭ mijlocŭ pentru ca justiţia sĕ pótă fi sesizată de acéstă cestiune. Pentru acésta unulŭ din espulsaţĭ n'ar avea decâtŭ sĕ reîntre în ţéră. In acestŭ casŭ legea din 1881 prevede, că guvernulŭ îlŭ trimite înaintea tribunalelorŭ. Aicĭ adecă înaintea justiţiei se póte perfectŭ dovedi că mĕsura guvernului este contrară Constituţiunei şi legei din 1881, şi nu scimŭ décă se va găsi unŭ tribunalŭ, o curte, în totŭ casulŭ curtea de Casaţiune, care sĕ consacreze o faptă înjositóre şi nelegală a guvernului.

„Curierulŭ Botoşanilorŭ" se unesce cu protestulŭ presei contra espulsiunilorŭ şi publică acelŭ protestŭ în capulŭ ḑiarului.

„Tutova" publică în capulŭ fóiei următórele rêndurĭ:

Deplângemŭ din adênculŭ inimei nóstre faptulŭ neaşteptatŭ alŭ guvernului liberalŭ, consumatŭ la 2 Septemvre 1885, prin gonirea a şése Românĭ ardelenĭ de pe teritorulŭ regatului independentŭ alŭ României. Suntemŭ umiliţĭ în faţa acestui actŭ neromânescŭ; nu lŭ credeamŭ nicĭ ooată că l'ar puté sĕvêrşi tocmai Atletulŭ Românismului dela 1848! Din parte-ne trămitemŭ salutările nóstre frăţescĭ celorŭ şése Românĭ espulsaţĭ, dorindu-le curagiu, prin care sĕ pótă îndura suferinţele unui esiliu, dictatŭ de fraţii lorŭ de sânge!

In ultima şedinţă a congresului studenţilorŭ universitarĭ, ce s'a ţinutŭ în Brăila, s'a primitŭ în unanimitate o resoluţiune, prin care protestă din tótă inima pentru răpirea fraţilorŭ şi colegilorŭ din sînulŭ lorŭ, fiindŭ svêrliţĭ pe stradele streinătăţii.

Cetăţenii din Slatina încă au protestatŭ în contra espulsării.

SCIRILE ḐILEI.

Ni se scrie din Viena cu data 26 Septemvre n.: „Erĭ séra a debutatŭ d-şóra *Bârsescu* pe scena dela Burgtheater în piesa „Regele Coloman" de Jokay, representândŭ pe „Ingoli," soţia lui Almos, fratele regelui Coloman. Publiculŭ a fostŭ încântatŭ de joculŭ d-rei Bârsescu aplaudând'o freneticŭ în continuu. Nouĕ, coloniei române, ne ridea inima de bucuriă, vĕḑêndŭ cum brava Română storcea nentreruptŭ aplausele publicului. In onórea lui Jokay s'au auḑitŭ câteva vocĭ strigândŭ „eljen," dér erau întrerupte de „pst". Piesa s'a jucatŭ ântêiaşĭ dată la Burgtheater."

—0—

Din Alba-Iulia se anunţă, că regimentulŭ de infanteriă de acolo Nr. 50, care constă mai numai din Românĭ din comit. Albei de josŭ, la cererea fişpanului din Alba-Iulia se va transfera în Ungaria, înlocuindu-se cu unŭ regimentŭ curatŭ maghiarŭ. Scirea acésta încă nu e confirmată. Orĭ cine însĕ s'a pututŭ convinge din pamfletele lui »Ellenzék,« că aci suntŭ uneltirĭ »patriotice« că sĕ nu mai fiă acelŭ regimentŭ românescŭ între Românĭ.

—0—

Din Alba-Iulia ni se scrie cu data 28 Septemvre următórele: „Evreulŭ *Grün Aron Moses*, care ţine în arendă vama oraşului, a mijlocitŭ dela magistratŭ, ca sĕ i se concédă a lua vama gunoiului pe două ḑile à 4 cr. de vită, în contra disposiţiunilorŭ d'a se lua numai 2 cr. pe ḑi de vită, şi aşa numitulŭ evreu ia vamă bieţilorŭ ómenĭ îndoită în fiecare ḑi. Mai departe, după tarifă are arêndaşulŭ a lua dela orĭ care omŭ, care aduce pui de găină de vênḑare — atâţia câţĭ póte elŭ aduce în corfă séu în spate — 2 cr. vamă, dér evreulŭ ia de totŭ puiulŭ 2 cr., ba ia vamă dela bietulŭ poporŭ îndoită şi întreită pe fiecare obiectŭ de vênḑare. Décă bietulŭ poporŭ merge sĕ se plângă la căpitănatŭ (poliţiă,) dreptate nu i se face, pentru că evreulŭ ticluesce lucrulŭ mai dinainte. Tarifa vămii nu e afişată nicăirĭ spre orientarea vênḑĕtorilorŭ şi aşa aceştia suntŭ siliţĭ sĕ plătéscă câtŭ cere evreulŭ, care e însoţitŭ de pandurŭ, şi apoi ce ḑice pandurulŭ aceea e sfântŭ.« Atragemŭ atenţiunea celorŭ în dreptŭ, ca sĕ pună la regulă pe numitulŭ arendatorŭ.

—0—

In Borgo-Prundŭ s'a întêmplatŭ la 13 Septemvre n. o scenă turbulentă. Evreii, carĭ se adunaseră acolo în mare numĕrŭ din totŭ ţinutulŭ Borgoului, tocmai îşĭ ţineau în templu serviciulŭ divinŭ, când deodată unŭ evreu eşi agitatŭ din templu în fuga mare, ér după elŭ năvăli întrégă comună jidovéscă. Fugarulŭ fù prinsŭ şi bătutŭ cumplitŭ de coreligionarii sĕi, până când isbutiră câţiva ţĕranĭ românĭ a'lŭ scóte din mânile lorŭ. Fiindŭ dusŭ în cancelaria comunală, s'a încheiatŭ procesŭ serbalŭ. După gesticulările şi neliniştea evreilorŭ grămădiţĭ înaintea cancelariei se putea vedé, că evreii se temŭ de ceea ce va denunţa evreulŭ maltratatŭ. După cum se scrie către »Sieb. Deutsch Tgbltt", evreii cu rabinulŭ în frunte arŭ fi luatŭ hotărîrea sĕ'şĭ rĕsbune asupra creştinilorŭ, éră Leib Fuchs, evreulŭ bătutŭ, prin mai multe întrebărĭ ce le-ar fi pusŭ, ar fi făcutŭ pe evrei sĕ bănuiască că elŭ îi trădéză. De aci bătaia. Casulŭ s'a anunţatŭ procurorului; afacerea se cercetéză.

—0—

Din Peşca română, comit. Aradului, ni se scrie, că cu ocasiunea unei cununii la începutulŭ lunei curente capulŭ parochiei române gr. or. d'acolo din invidiă séu din altŭ motivŭ nedemnŭ s'ar fi purtatŭ într'unŭ modŭ necorĕspunḑĕtorŭ, d'abia voindŭ a da cheile bisericei, încâtŭ tótă purtarea sa ar fi fostŭ în stare a provoca scandalŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ că mirele, mirésa, toţĭ óspeţii şi publiculŭ numerosŭ ajunsese la biserică, şi sta acolo în uliţă, aşteptândŭ sĕ trécă furiile d-lui Pişta baci. Recomandămŭ preotului sĕ evite astfelŭ de fapte, care nu suntŭ de natură a'i câştiga respectŭ înaintea poporului.

—0—

Dela *congresulŭ sêrbescŭ* din Carloviţŭ i se telegraféză lui »Pester Lloyd:« In ḑilele din urmă s'a schimbatŭ multŭ disposiţiunea membrilorŭ maiorităţii congresului; este îndreptăţită temerea că *curentulŭ radicalŭ* va deveni predomnitorŭ. In acestŭ casŭ *disolvarea* congresului ar fi neînlăturabilă. Se ḑice că atuncĭ se va propune dietei ungare sĕ schimbe art. de lege IX din 1868 „asupra autonomiei bisericei sêrbescĭ". — Era de prevĕḑutŭ că totŭ ce nu e maghiarŭ în Ungaria va cădé cu timpulŭ sub anatema: disolvărei, oprirei, nimicirei, distrugerei. O tempora!

—0—

La şcóla normală superióră din Bucurescĭ suntŭ 9 burse vacante, pentru care se va ţiné concursŭ la 25 Septemvre: 2 în secţiunea de litere, 3 pentru sciinţele fisice, 2 pentru sciinţele matematice şi 2 pentru sciinţele naturale. Concursulŭ se va ţiné la Universitate.

—0—

Congresulŭ studenţilorŭ universitarĭ din România, ţinutŭ anulŭ acesta la Brăila, la 6—11 Septemvre st. v., a reuşitŭ mai bine ca congresele precedente. In şedinţa primă d. G. Jocŭ a vorbitŭ despre „Dobândirea tuberculosei prin alimentare," d. N. Bălănescu a vorbitŭ despre „Ovidiu şi Bolintineanu« şi despre »Naturalismulŭ în literatură." Studenţii au făcutŭ şi o escursiune la Constanţa şi la Măcinŭ. Pretutindenea studenţii au fostŭ sĕrbătoresce primiţĭ. Viitorulŭ congresŭ, în 1886, se va ţiné în Bacău.

—0—

„Noua Revistă« spune, că în Iaşĭ s'a înfiinţatŭ o fabrică de cutii de lemnŭ pentru farmacii.

—0—

Pagubele pricinuite cu arderea spitalului militarŭ din Bucurescĭ, despre care ne-a comunicatŭ biuroulŭ de corespondenţă, se urcă la peste o jumătate de milion francĭ. La stingerea focului a arsŭ unŭ pompierŭ, care s'a găsitŭ a doua ḑi carbonisatŭ. Bolnavii s'au transportatŭ în casarma Alexandria.

Ighiu, la 25 Septemvre 1885.

Onorate D-le Redactorŭ! In patria nóstră astăḑi mai multŭ ca orĭ şi când trăimŭ în era denunţărilorŭ. Şi pentru clarificarea acestei ḑise, Vĕ rogŭ a da locŭ în multŭ preţuitulŭ D-v. ḑiarŭ următórelorŭ rêndurĭ ca unorŭ espresiunĭ de amărăciune:

E sciutŭ că preoţii suntŭ însărcinaţĭ cu conducerea afacerilorŭ scolastice, sunt responsabilĭ înaintea veneratelorŭ Consistorie de bunăstarea şi ordinea recerută pentru instrucţiunea elevilorŭ sătenĭ. In calitatea de directorŭ scolarŭ subscrisulŭ am fostŭ încunosciinţatŭ de către inspectorulŭ scolasticŭ D-lŭ Gâspar ca până în 1

FOILETONŬ.

CRĂIASA ḐÎNELORŬ.

(poveste dé **I. Popŭ Reteganulŭ.**)

(Urmare.)

Mai trecù multă vreme, până odată, chiarŭ pre când era o petrecere mare în curţile ḑînelorŭ, slujnica scóte lădiţa din traistă şi o pune pe mésă. Cum o scóte, cum se stîngŭ şi lampele şi luminele de prin feşnice şi dela lădiţă se vedea mai bine decâtŭ dela sóre când e cerulŭ seninŭ, ér mĕsuţa slujnicei se umplù de mâncărĭ şi bĕuturĭ multŭ mai bune şi mai scumpe decâtŭ ale ḑînelorŭ, ba şi decâtŭ ale crăiăsii. Minunea era mare. Indată sarŭ tóte de după mésă şi năvălescŭ în căsuţa servitórei; acolo mândrenii cum dóră numai în raiu póte fi, tótă casa juca în aurŭ, mésa încărcată de mâncărĭ şi bĕuturĭ şi de póme care de care mai bune şi mai scumpe. Veţĭ gâci acum şi d-vóstră că crăiasa a poruncitŭ sĕ mérgă slujnica înlăuntru cu lădiţă cu totŭ, dar numai ea singură. Şi s'a dusŭ. — »De unde ai tu lucrurile acestea scumpe,« ḑise crăiasa. — »Dela mama mea,« rĕspunse slujnica şi nu minţia, adevĕratŭ vorbia. — »Ce sĕ-ţĭ dau sĕ-mĭ dai mie lădiţa?« — »Oh, înălţată crăiasă, acésta e scumpă, că în orice lipsă, ea mĕ luminéză şi mĕ nutresce şi mĕ adapă, dară nădăjduindŭ că înălţimea ta nu mĕ vei alunga de aci, câtă vreme oiu mai avea de trăitŭ ḑile cu pĕcate, vĕḑêndŭ că aci am mâncare şi bĕutură, a măriei tale sĕ fiă dacă..... me-i lăsa sĕ te sărutŭ odată cu dulce.....« Atuncĭ îi rase o palmă, dar după aceea se căi şi ḑise: »Bine, aşa sĕ fiă, hai şi mĕ sărută, ér tu sĕ-mĭ dai lădiţa.« Vĕ puteţĭ închipui ce sărutare dulce a fostŭ aceea!

Dér adevĕrulŭ vorbindŭ, după sărutarea asta se simţì crăiasa — nu sciu cum v'aşŭ spune, dér tótă roşi ca para focului când simţì buzele slujnicei lipindu-se de ale ei. Ḑînele arŭ fi juratŭ că ceva schimbare a trebuitŭ sĕ se întêmple în natura crăiăsei, dér tăcură, vedeţĭ d-vóstră, cine sĕ cuteze a ḑice cuvêntŭ nechibzuitŭ despre crăiasa?

Şi era fălósă crăiasa: inelulŭ nu-lŭ mai depărta din degetŭ şi mai în fiecare ḑi punea odată lădiţa pe mésă sĕ-şĭ arate puterea; nu mai scia ce face de părere de bine. Odată-i plesnì prin minte sĕ facă unŭ ospĕţŭ mare, mare, dela care sĕ nu lipséscă nicĭ o ḑînă din lume, dér nicĭ una, ca totŭ poporulŭ ei de ḑîne sĕ se pótă mira de inelulŭ şi lădiţa ei, şi mirându-se, cu atâta sĕ o cinstéscă mai tare.

Şi se adunà poporulŭ de ḑîne din tóte părţile, veniră ḑîne dela rĕsăritŭ şi dela apusŭ, dela méḑă ḑi şi dela méḑă-nópte, ḑîne bune şi ḑîne rele, dér tóte frumóse, una mai frumósă ca alta, ḑîne şi pace! Şi crăiasa nu le aşteptà cu nimica mâncare, nicĭ nu aprinse nimenĭ foculŭ în bucătăriă orĭ în cuptorulŭ de coptŭ, că de véră era véră, ér lădiţa făcea ce făcea şi sătura pe toţĭ cei din giurŭ. Destulŭ că se adunară ḑînele din tótă lumea într'unŭ palatŭ mare şi se puseră în jurulŭ unei mese sĕ se ospete. Mesele însĕ erau góle, goluţe, nicĭ talere, nicĭ furcuţe, lingurĭ, ba nicĭ feţe nu erau pe mese. De odată intrà crăiasa în palatŭ cu o lăduţă în mână, şi îndată tóte ḑînele puseră mânile la ochĭ, neputându-se uita la ea ca la unŭ sóre. Incetulŭ cu încetulŭ li s'au dedatŭ ochii cu strălucirea şi începură a-şĭ lua una câte una mânile dela ochĭ. Minunea era mare. Dér când deschise crăiasa lădiţa, atuncĭ, minunea minunilorŭ! Mésa se încărcà singură de mâncărĭ şi bĕuturĭ, la tótă ḑîna totŭ talere de aurŭ, lingure şi furcuţe de aurŭ şi cuţite de diamantŭ, la fiecare ḑînă paharŭ de aurŭ şi marĭ cupe de aurŭ pline cu bĕuturĭ scumpe. Acolo sĕ fi fostŭ la ospĕţŭ!

Destulŭ că se minunară ḑînele, da, se minunară şi se ospĕtară, mâncară şi bĕură şi apoi începură a gusta strugurĭ şi alte póme scumpe cari eşiau ca din pămêntŭ, numai vedeau că se punŭ pe mésă, dér de unde? şi cum? nime nu înţelegea, afară de crăiasa şi curtenele ei. Şi vĕḑură sóre rĕsărindŭ şi sóre sfinţindŭ, dér întunecându-se nu vĕḑură, că lumina inelului şi-a lădiţei mai tare era decâtŭ a sórelui. Veselia era mare, cinstea crăiăsei şi mai mare! »In adevĕrŭ, ḑiceau ḑînele, noi nu ne putemŭ mĕsura nicĭ în frumseţe nicĭ în minte, dér nicĭ în putere cu ḑîna nóstră." Şi crăiasa era fericită. Şi poruncì ḑînelorŭ sĕ cânte tóte împrennă o cântare de veseliă. Eră ḑînele nu aşteptară sĕ le mai spună odată, ci începură o cântare, dér aşa cântare, încâtŭ ângerii din raiu sĕ tacă înaintea lorŭ. Domne, ce drăguţă de cântare! Tótă céta era bétă de bucuriă şi fericire, apoi ridicară paharele în cinstea crăiăsei lorŭ viteze şi le goliră până în fundŭ, după aceea ér începură o cântare şi ér o ciocnire de pahare şi totŭ aşa până

Sept. st. n. de nu vomŭ puté stabili în scóla nóstră populară unŭ învĕţătorŭ, pe lângă tótă reserva este nevoitŭ a procede pe cale legală.

Decĭ am făcutŭ acéstă rescriptŭ cunoscutŭ poporenilorŭ şi mai ântéiu senatului scolasticŭ, şi pĕtrunsŭ de adevĕratele simţĕminte faţă de instrucţiunea nóstră poporală am vorbitŭ ómenilorŭ mei cu ocasiunea Duminecei înainte de 1 Sept. st. n. în biserică şi despre cestiunea scolară, adresându-mĕ cătră dênşii cu următórele cuvinte modeste:

„Ómenĭ bunĭ, vedeţĭ câtŭ de rĕu este sprijinită scóla nóstră; pentru numele lui D-ḑeu, sĕ vedemŭ de dênsa, căcĭ altcum de noi va fi rĕu (cetindu-le adresa inspectorului scolasticŭ). Sciţĭ bine că timpurile în carĭ trăimŭ recerŭ cultură; sciţĭ bine câtŭ ne insultă streinii cu epitete de: »mocanŭ« »paraszt olláh,“ nebăgândŭ în sémă nicĭ dreptulŭ omului; decĭ chiar pentru acésta veniţĭ sĕ ne organisămŭ scóla, sĕ ne facemŭ lucrulŭ aşa, ca sĕ corĕspundă recerinţelorŭ legei.

»Pentru că uitaţi-vĕ iubiţilorŭ! alte naţiunĭ şi popóre îşi jerfescŭ totŭ pentru înaintarea în sciinţă şi cultură, mergêndŭ treptatŭ spre realisarea dorinţelorŭ lorŭ, care nu-i altă decâtŭ cultura spirituală şi morală. Nu vi se pară grea acéstă sântă datorinţă, căcĭ sĕ mĕ ertaţĭ, fără de acésta nu putemŭ trăi ca poporŭ vĕḑutŭ în lume, ci vomŭ fi cupleşiţĭ de alte naţii mai înaintate în cultură. Dovadă cumcă compatrioţii noştri ungurĭ ne privescŭ ca pe nişce ómenĭ şi indivíḑĭ demoralisaţĭ, proştĭ şi sĕlbaticĭ, este şi presentarea nóstră atâtŭ de rĕu afară, chiar la esposiţiunea din ĕstŭ anŭ (esplicânduli-se ce însémnă esposiţiune). Veniţĭ decĭ iubiţilorŭ! Vĕ rogŭ în numele lui D-ḑeu sĕ punemŭ mai multă grije pentru scóla nóstră românéscă, ajutorându-o câtŭ se póte de multŭ«. (Totodată li se cetĭ şi lista pruncilorŭ obligaţĭ la şcólă). Atâtŭ şi nimicŭ mai multŭ!

Dar' ce sĕ veḑĭ? La noi tóte mergŭ pe dosŭ! Nu ḑicŭ, avemŭ noi naţionalităţite nemaghiare şi în specia noi Românii deplină libertate a face ce vomŭ vré, numai câtŭ, veḑi-bine, trebuesce sĕ voimŭ ce vréu Ungurii, căcĭ décă nu, ni se strigă publice şi privatŭ că suntemŭ „conturbătorĭ ai ordinei“, »rĕsculătorĭ« şi mai scie naiba ce! Se vede că până şi cuvêntulŭ de a ne esprima dorinţa nóstră faţă de biserică şi scólă ni este opritŭ.

Ei! dar sĕ vinŭ la objectŭ! Se facŭ denunţianţĭ toţĭ coriferii şoviniştilorŭ modernĭ; se facŭ denunţianţĭ până şi femeile oficianţilorŭ administraţiei! căcĭ îndată după predica mea ţinută poporului în biserică, unŭ anumitŭ Bereczki J., notarŭ cercualŭ din locŭ, unŭ adoratorŭ alŭ lui Bachus, alesŭ şi pusŭ în pâne prin sucursulŭ a lorŭ nostri, astăḑĭ ca sĕ-şĭ facă şi d-lui unŭ nume nemuritorŭ la consolidarea „ideii de statŭ maghiarŭ“, auḑindŭ că s'a amintitŭ numele de »ungurŭ“ în biserica românéscă, scandaliḑându-se de acestŭ pretinsŭ pĕcatŭ, se face denunţătorulŭ celŭ mai ridiculŭ. Firesce în urma zelului de „patriotŭ“, i s'a arătatŭ ca prin visiune fantóma »irredentei« creḑêndŭ că Hanibalŭ este *ante portas* şi a pusŭ în mişcare totŭ aparatulŭ casei sale, pentru scornirea celei mai infame minciunĭ.

Dar cum? Sócra şi soţia d-lui seducŭ prin vorbe linguşitóre pe o biată femeiă sĕracă care lucra cu ḑiua pre la unii alţii, promiţêndu-i ajutorŭ anualŭ de 5 fl. v. a. (carĭ bănişorĭ le-arŭ prinde bine şi d-lorŭ) ca sĕ mărturiséscă înaintea mai marilorŭ, cumcă: popa rumunescŭ a vorbitŭ în biserică contra Ungurilorŭ, a vorbitŭ de revoluţiă şi alte nĕscocitürĭ.

Silescŭ o femeiă nepricepută ca sĕ reciteze predica popii, şi în neghiobia lorŭ pedagogică o facŭ sĕ-le spună cum a ḑisŭ popa celŭ rumunescŭ cătră ómenĭ? daună că n'a avutŭ cine sĕ le rĕspundă: »*magna petis Phaëton*“.

Cu de acestea încercă »patrioţii“ sĕ înegréscă numele bunŭ alŭ preoţilorŭ noştri peste totŭ, vorbindŭ între altele şi unŭ învĕţătorŭ reformatŭ dela noi de rĕu pe unŭ veteranŭ şi încăruntiţŭ părinte, că s'ar fi esprimatŭ cătră învĕţătorulŭ sĕu din S.: »nu merge la reuniunea învĕţătorilorŭ, ungurĭ căcĭ de vei fi pedepsitŭ plătescŭ cu pedeapsa pentru d-ta, şi când, veḑĭ bine, vréi sĕ-lŭ iai la rĕspundere, négă ca unŭ omŭ fără ruşine.

In urmă, nu vréu sĕ abusezŭ de paciinţa onoraţilorŭ cetitorĭ, ci vréu numai sĕ asigurŭ pre d. Bereczki et consortes, că nicĭodată cu de acestea nu-şĭ va puté elupta unŭ nume de „bunŭ patriotŭ,“ îlŭ asigurŭ că orĭ când voiu fi plesnitŭ în faţă cu acuse de acestea sciindu-mĕ omŭ pacînicŭ şi nevinovatŭ, îlŭ voiu petrece totdéuna cu vederea ca pre unŭ omŭ fărŭ de caracterŭ.

Nu voescŭ însă a mĕ pune pe terenulŭ de a-i demonstra nelegitima-i acusare, deórece nu este d-lui competentulŭ ci voescŭ numai a-mĭ esprima pĕrerea mea de rĕu pentru falsitatea lucrului şi nedrépta causă, pentru care face sfară în ţară!

Voescŭ numai a mĕ justifica pe scurtŭ înaintea celorŭ carĭ privescŭ în mine unŭ „rebelŭ,« câtŭ şi înaintea onoratului publicŭ cetitorŭ, recitândŭ cele mai însemnate frase din vorbirea mea ţinută poporului meu.

Nu suntŭ inimiculŭ d-nealorŭ cum presupunŭ, dar sunt inimiculŭ şi urăscŭ pe toţĭ aceia carĭ vorŭ sĕ pună pedecĭ prin organele lorŭ ascunse la totŭ ceea ce privesce cultivarea poporului românescŭ.

Basiliu Andrea.
parochŭ gr. cat.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

CARLOVIŢŬ, 29 Septemvre. — Congresulŭ bisericescŭ alese pe Kicsetics vice-preşedinte, după care patriarchulŭ într'unŭ lungŭ discursŭ îndemnă pe membrii congresului la activitate patriotică unanimă. In şedinţa clubului maiorităţii proiectulŭ de adresă alŭ liberalilorŭ s'a primitŭ cu o maioritate de două treimĭ. Interpelarea asupra numirii patriarchului Angyelicĭ rĕmâne la o parte. In şedinţa de aḑĭ a congresului se finesce desbaterea asupra verificării, urmândŭ apoi a se alege comisiunea pentru adresă.

PARIS, 29 Septemvre. — La propunerea Franciei, marele puterĭ au recomandatŭ Greciei o atitudine mai pacînică, de asemenea se intenţionéză a se recomanda acésta şi celorlalte guverne ale peninsulei balcanice.

DIVERSE.

Alexandru Dumas tatălŭ candidatŭ de deputatŭ.— Al. Dumas tatălŭ se presintă ca candidatŭ de deputatŭ. Eacă care fù manifestulŭ sĕu cătră alegĕtorii din Paris:

Cătră lucrătorĭ! Imĭ punŭ candidatura de deputatŭ şi vĕ cerŭ voturile, écă titlurile: Fără a mai socoti şése anĭ de educaţiune, patru anĭ de notariatŭ şi 7 anĭ de biurocraţiă, amŭ lucratŭ 20 de anĭ, câte 10 óre pe ḑi, adecă 73,000 de óre. In timpulŭ acestorŭ două-ḑecĭ de anĭ, amŭ compusŭ patru sute volume şi trei-ḑecĭ şi cincĭ de drame. Cele patru sute volume, trase în 4,000 şi vêndute cu 5 francĭ unulŭ, adică 11 milione 853,600 fr. au produsŭ: Pentru compositorĭ 264,000 fr. Pentru cei dela presă 528,000 fr. Pentru punĕtorii de hârtiă 683,009 fr. Pentru cei cari broşéză 120,000 fr. Pentru librarĭ 2,400,000 fr. Pentru cortierĭ 1,600,000 fr. Pentru comisionerĭ 1,600,000 fr. Pentru mesagerii 100,000 fr. Pentru cabinetele literare 4,580,000 fr. Pentru desinatorĭ 28,000. Ficsândŭ salarulŭ pe fiecare ḑi la 3 fr. şi avênd în vedere că anulŭ are trei sute ḑile de lucru, cărţile mele au datŭ în timpŭ de 20 de anĭ salarŭ la 692 de persóne. Cele trei-ḑecĭ şi cincĭ de drame, jucate câte 100 orĭ fie-care, una peste alta, au produsŭ 6,360,000 francĭ, şi anume: Pentru directorĭ 1,400,000 fr. Pentru actori 1,250,000 fr. Pentru decoratorĭ 210,000 fr. Pentru costumierĭ 149,000 fr. Pentru proprietarii sălilorŭ 700,000 fr. Pentru cantonierĭ 60,000 fr. Pentru musicanţĭ 157,000 fr. Pentru săracĭ 630,000 fr. Pentru afişerĭ 80,000 fr. Pentru figurante 350,000 fr. Pentru gărḑĭ de pompierĭ 70,000 fr. Pentru vênḑĕtorii de lemne 70,000 fr. Pentru croitorĭ 50,000 fr. Pentru vênḑĕtorii de untŭ-de-lemnŭ 525,000 fr. Pentru măturătorĭ 10,000 fr. Pentru asigurătorĭ 60,000 fr. Pentru controlorĭ şi funcţionarĭ 140,000 fr. Pentru maşinişti 180,000 fr. Pentru coaforĭ 93,900 fr. Dramele mele au făcutŭ sĕ trăéscă la Parisĭ în timpŭ de ḑece anĭ, 547 persóne. Intreindŭ cifra pentru tótă provincia, avemŭ 1,041 persóne. Mai adăogêndŭ încă pe lucrătorĭ, lucrătóre şi birjĭ 70 de persóne, avemŭ în totalŭ 1,458 persóne. Prin urmare, în termenŭ de mijlocŭ, dramele şi cărţile mele au plătitŭ munca a 1,260 persóne. Nu suntŭ coprinşĭ aci contrafăcĕtorii belgianĭ şi traducĕtorii strĕinĭ. *Al. Dumas.*

***

O nouă modă la Paris. — In lumea elegantă din Paris s'a rĕspânditŭ o nouă modă. Până acum, se făcéu paltóne şi pantalonĭ pentru cânĭ, se puneau gulere la sgardele lorŭ, ba chiarŭ şi brăţărĭ la picióre. Astăḑĭ se imprimă carte de visită cu numele cânelui, cu armării şi embleme, astfelŭ că décă te ducĭ sĕ facĭ o visită trebue sĕ laşĭ şi cartea cânelui. Nu ne mirămŭ ca în curêndŭ sĕ vedemŭ că cânii îşĭ trimitŭ cărţĭ de visită pentru a se provoca în duelŭ, — ca orĭ-ce muritorŭ!

***

Poveţe. — Când o insectă a intratŭ în urechia cuiva, sĕ injecteze urechia cu untŭ de migdale séu chiarŭ cu untŭ de lemnŭ care omóră negreşitŭ insecta; şi atuncĭ este fórte uşorŭ a o scóte cu urechelniţa. — Cea dintéiu îngrijire ce trebue dată unei persóne care a bĕutŭ o substanţă înveninată, consistă în a face sĕ înghiţă untŭ de lemnŭ. Unt-de-lemnulŭ opreşte acţiunea otrăvii pe păreţii stomachului şi permite de a aştepta sosirea medicului care administréză atuncĭ o contra otravă, dacă este necesarŭ.

***

† NECROLOGŬ. — *Gavrilŭ Ţĕranu*, parochŭ gr. cat. în Gy.-Şermaşiu, în urma unei suferinţe scurte de 5 ḑile, după o viéţă plină de activitate în 9 Septemvre şi-a datŭ sufletulŭ în mânile Domnului în anulŭ alŭ 55-lea alŭ etăţii, 35 alŭ fericitei căsătorii şi 32 alŭ păstorirei sufletescĭ. Rĕmăşiţele pămênteştĭ s'au aşeḑatŭ la repausulŭ eternŭ Vinerĭ în 10 Septemvre n. în cimitirulŭ gr. cat. din Gy.-Şiermaşŭ.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

BIBLIOGRAFIĂ.

Dicţionarŭ germano-românŭ de *Theocharŭ Alexi* va apărea în decursulŭ anului 1886, în ediţiunea tipografiei Alexi, Braşovŭ. Asta va fi o a doua ediţiune cu totulŭ prelucrată a dicţionarului aceluiaşŭ autorŭ, ediţiunea primă fiind de vr'o câţiva anĭ deja de totŭ epuisată. Deórece actualmente nu se află prin librării nicĭ unŭ altŭ dicţionarŭ germano-românŭ, acestŭ opŭ va împlini o lacună fórte resimţită. Autorulŭ a completatŭ dicţionarulŭ sĕu câtŭ s'a pututŭ mai bine, avêndŭ în vedere mai cu sémă elementulŭ practicŭ. Toţĭ câţĭ se vorŭ folosi de acestŭ opŭ vorŭ fi satisfăcuţĭ de elŭ.

colo cătră meḑulŭ noptii. Atuncĭ, tocmai când ḑinele scoteau cântarea cea mai frumósă din gurişórele lorŭ, servitórea scóte orologiulŭ şi-lŭ pune pe mésă în căsuţa ei. Sĕ fi vĕḑutŭ mândreţe! Sórele sĕ se ascunḑă, că e numai ca o umbră pe lângă acelŭ ciasŭ stralucitorŭ. Când îlŭ puse pre mésă, gândeai că tóte curţile suntŭ ocolite de sorĭ, aşa lumină arunca. Apoi îlŭ deschise şi începù ciasulŭ a cânta, dér aşa cântare încâtŭ ḑinele era ḑine, dér rĕmaserá ca mute, nicĭ nu puteau aseména glasurile lorŭ cu cântarea ciasului, înmărmurirá odată, îngăibenĭ fiecare, se uită una la alta spăriósă ca o căpriórá şi numai târḑiu prinserá inimă, după ce le chiemă crăiasa cu ea, sĕ veḑă ce e? Şi-au mersŭ tóte împreună şi-au vĕḑutŭ ciasulŭ pe mésă în căsuţa slujnicei, şi nu se puteau destulŭ mira de frumseţea şi de măestria lui. Crăiasa, se uită câtŭ se uită, apoi făcù semnŭ ḑinelorŭ sĕ între în palatŭ că şi ea vine îndată. Şi intrară ḑinele în palatŭ ḑicêndu'şĭ: »Crăiasa o sĕ cumpere şi musicile dela servitóre.« Erà crăiasa, dacă rĕmase singură cu servitórea, ḑise:

— »Draga mea, de unde ai tu lucrulŭ acela frumosŭ?« Ér servitórea rĕspunse: »Dela mama mea le avui tóte; două lucrurĭ îţĭ dĕdui măriei tale, şi mie-'mĭ mai rĕmase acesta.« — „Óre sĕ mi-lŭ dai tu mie.« ḑise crăiasa. — »Cam cu greu, măria ta, că eu suntŭ fată streină şi sĕracă, ér când mĕ ajunge jalea, îlŭ punŭ de îmĭ mai cântă se-mĭ mai stêmpĕrŭ sufletulŭ; numai atâta mângâiere mi-a maĭ rĕmasŭ în lume.“ — »Ba, ḑise crăiasa, tu rĕmâi pentru totdeauna aicĭ la noi, voiŭ aduna ḑinele la o ḑi mare sĕ te fermece şi pe tine, sĕ te facă ḑină şi nu vei mai sci în vecĭ ce suntŭ supĕrările: dă-mĭ mie ciasulŭ.“ — Atuncĭ slujnica ḑice: »Măria ta, înălţată crăiasă! Graţiă capului meu?“ — »Graţiă fata mea,« rĕspunse crăiasa. — »Ei bine, măria ta, dacă vrei ca şi ciasulŭ acesta cu musicĭ sĕ fiă alŭ măriei tale, atuncĭ vino, şi în nóptea acésta dormĭ cu mine în căsuţa asta, în patulŭ ăsta, ca sĕ sciu că am dormitŭ şi eu odată cu crăiasa ḑinelorŭ.“

Atuncĭ crăiasa . . . plioscŭ! cu o palmă preste obrazulŭ slujnicei; acésta însĕ tăcù. După aceea se gândi crăiasca: »De ce sĕ nu dormŭ cu ea într'unŭ patŭ? E fată frumósă, patulŭ ei e ca şi alŭ meu; mâne, poimâne, o facemŭ ḑină; mĕ supunŭ, sciu că nu m'a farmeca ea; cum nu mi-a fostŭ nimicŭ când mĭ-a sărutatŭ mâna şi când m'a sărutatŭ pe obrazŭ, nicĭ acum nu mi-a fi.« Apoi ḑice cătră servitóre: »Auḑĭ, fetică, dă-mĭ ciasulŭ şi după ce se culcă tóte ḑinele, étă îţĭ dau cuvêntulŭ meu de crăiasă că vinŭ şi dormimŭ împreună.«

Fata se'nvoi. Crăiasa merge fălósă cu ciasulŭ şi-lŭ, pune pe mésă, ér ciasulŭ cântă până tóte ḑinele adormirá cu capetele pe mésă, căḑură ca mórte de ospĕtate şi de cânteculŭ celŭ puternicŭ alŭ musicei din ciasŭ. Crăiasa apoi merse încetŭ, în vêrfulŭ degetelorŭ, până în căsuţa slujnicei, care o desbrăcă şi se culcară amêndouĕ cuprinse una în braţele alteia.

(Va urma.)

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.15
Rentă de hârtiă 5%	90.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.25
Bonurĭ rurale ungare	102.
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 25
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.
Renta de hărtiă austriacă	81.95
Renta de arg. austr.	82.40
Renta de aurŭ austr.	109 25
Losurile din 1860	139 —
Acțiunile băncei austro-ungare	865 —
Act. băncei de creditŭ ung.	283.75
Act. băncei de creditŭ austr.	282 45
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.55

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 13 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90	91
Renta rom. amort. (5%)	93	94
» convert. (6%)	88½	89½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101½	102½
» „ „ (5%)	86½	87½
» » urban (7%)	99	100
» » » (6%)	92	93
» » » (5%)	83½	84½
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	11.50	12.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieței Brașovu

din 29 Septemvre st. n 1885

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.75
Argint românesc	»	8 60	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.92	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.86	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căilor ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.48	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirișŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu (	5.56	5 58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu (	—	10.0	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3 50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 30	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8 10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 5
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.75
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8 21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10 10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7 53	1 19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4 04	6.59

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3 10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9 33	5 28
Banița	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.4
Pui	8.50	[illegible]	7.35
Hațegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI Brașovŭ.